

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă*, inițiată de domnul deputat S.O.S România Nini Alexandru Pascalini (**Bp.326/2026**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare*, în sensul instituirii, în favoarea debitorului, a unui termen general de 7 zile lucrătoare pentru îndeplinirea obligației prevăzute în titlul executoriu, termen care urmează să fie aplicabil și în situația înființării popririi.

Astfel, poprirea se va înființa numai după comunicarea unei somații către debitor, acesta urmând să dispună de un termen de 7 zile lucrătoare pentru îndeplinirea obligației prevăzute în titlul executoriu.

II. Observații

1. Analizând soluțiile propuse prin inițiativa legislativă, se observă că acestea propun o schimbare fundamentală a concepției tradiționale în materia executării silite, prin instituirea unui termen de 7 zile de îndeplinire a obligației prevăzute în titlul executoriu, pe de o parte, dar și de condiționare a înființării popririi de emiterea unei somații și de trecerea aceluiași termen de 7 zile de la comunicarea somației.

Trebuie arătat, ca observație generală, și că autorul inițiativei legislative, deși, cel mai probabil, dorește să intervină asupra prevederilor art. 668, 673, 670 și 783 NCPC, a formulat propunerile de reglementare prin raportare la o variantă a NCPC anterioară renumerotării textelor acestui act normativ.

De asemenea, tot cu titlu general, arătăm că, deși formulată cu un aparent și declarat scop protectiv, acela de a proteja persoanele fizice și de a întări securitatea raporturilor juridice inițiativa legislativă, prin conținutul și preconizatelor sale efecte, contravine, în primul rând, exigențelor constituționale fundamentale ale statului de drept, consacrate de art. 1 alin. (3) și (5) din *Constituția României, republicată*.

Aceste norme constituționale, astfel cum au fost dezvoltate în jurisprudența constantă a instanței noastre de contencios constituțional, impun legiuitorului obligația de a adopta norme clare, previzibile, coerente și de a menține un echilibru just între interesele persoanelor vizate, astfel încât să nu fie afectată securitatea juridică ori autoritatea hotărârilor judecătorești, predictibilitatea și stabilitatea legislației, respectarea drepturilor și obligațiilor legal câștigate sau evitarea arbitrariului în procedurile judiciare și extrajudiciare.

Astfel, modificarea în mod esențial a regimului juridic al somației, precum și a popririi, instituție fundamentală a dreptului procesual civil, este de natură să genereze instabilitate și să afecteze în mod grav și iremediabil securitatea juridică, consecințele unei eventuale intrări în vigoare a preconizatelor soluții legislative urmând a produce dificultăți considerabile în activitatea instanțelor de judecată și a organelor de executare silită, permițând sustragerea de la executarea silită, în condițiile în care executarea hotărârilor judecătorești și a altor înscrisuri care, potrivit legii, sunt titluri executorii constituie, cum se știe, o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil.

Prin urmare, modificările și completările propuse sunt de natură să încalce obligația pozitivă aflată în sarcina statului de a organiza un sistem pentru executarea hotărârilor judecătorești, care să fie eficient, în fapt și în drept, și să fie în măsură să asigure executarea tuturor titlurilor executorii în mod prompt și efectiv.

De asemenea, arătăm că măsurile legislative propuse sunt de natură să afecteze grav și iremediabil drepturile creditorilor, creând un dezechilibru vădit și nejustificat între aceștia și debitori.

Creditorul este pus într-o poziție vulnerabilă, în timp ce debitorul dobândește protecția pasivității sale, nejustificată de vreun interes public superior, în condițiile în care se propune ca poprirea să fie înființată doar după comunicarea unei somații și după trecerea unui termen de 7 zile lucrătoare de la comunicare, precum și ca începerea efectivă a executării silită să se realizeze numai după trecerea aceluiași termen de 7 zile lucrătoare.

Astfel, normele propuse contravin în mod flagrant prevederilor art. 1 alin. (3) din *Constituția României*, dispoziție care impune un sistem statal în care justiția, echitatea și stabilitatea raporturilor juridice sunt valori supreme, dar și dispozițiilor art. 21 și 44 din *Legea fundamentală*, întrucât, în realitate, sunt edictate o serie de reguli de favorizare a debitorului, care-i permit acestuia să se sustragă de la executarea silită, efectul principal fiind acela că creditorul nu ar mai putea obține vreodată executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

2. Cu privire la cadrul legal în vigoare în materie, arătăm că prevederile art. 667 NCPC reglementează înștiințarea debitorului, după ce a fost încuviințată cererea de executare silită.

Astfel, potrivit art. 667 alin. (1) NCPC, dacă cererea de executare a fost încuviințată, executorul judecătoresc va comunica debitorului o copie de pe încheierea dată în condițiile art. 666 NCPC, împreună cu o copie, certificată de executor pentru conformitate cu originalul, a titlului executoriu și, dacă legea nu prevede altfel, o somație, în timp ce alin. (2) al art. 667 prevede faptul că comunicarea titlului executoriu și a somației, cu excepția cazurilor în care legea prevede că executarea se face fără somație ori fără comunicarea titlului executoriu către debitor, este prevăzută sub sancțiunea nulității executării.

În doctrină, cu privire la dispozițiile art. 667 NCPC, s-a arătat că acesta reglementează, ca regulă, necesitatea somării în prealabil a debitorului, condiție a începerii efective a executării silită. Se mai arată că,

în sensul acestui text, nu se pretinde executorului judecătoresc să comunice doar somația și titlul executoriu, ci, odată cu ele, debitorului trebuie să-i fie comunicată o copie de pe încheierea de încuviințare a executării silite.

Având în vedere că legiuitorul a utilizat conjuncția copulativă „și” alături de locuțiunea conjuncțională „împreună cu”, înseamnă că absolut toate actele procedurale menționate trebuie comunicate debitorului, neexistând posibilitatea pentru organul de executare de a alege, dintre acestea, pe care să-l comunice și pe care nu. Rațiunea acestei dispoziții constă în aceea că permite debitorului să cunoască exact ceea ce i se pretinde și să ia măsurile necesare de apărare în acest sens. S-a mai arătat că, prin dispoziția art. 667 NCPC, reglementat în mod indirect în faza execuțională, *principiul contradictorialității și al dreptului la apărare* din faza de judecată, deoarece, în orice moment al executării silite, debitorul, fiind încunoștințat, poate să ia act de cuprinsul dosarului de urmărire silită, poate să formuleze cereri, să depună înscrisuri, să invoce excepții, să conteste actele de executare silită, să exercite căile legale de atac, să participe personal la executarea silită, să-și angajeze apărător, astfel că poate să răspundă în deplină cunoștință de cauză la toate pretențiile formulate de către creditor sau de altă parte interesată în executarea silită¹.

3. Cu privire la textul supus controlului de constituționalitate în doctrină, s-a evidențiat și că în etapa încuviințării executării silite instanța nu efectuează niciun act de procedură care să presupună citarea debitorului. Obligația de a înștiința pe debitor despre încuviințarea executării revine executorului judecătoresc. În acest scop, executorul va comunica debitorului o copie de pe încheierea de încuviințare împreună cu o copie, certificată de executor pentru conformitate cu originalul, a titlului executoriu și, dacă legea nu prevede altfel, o somație. S-a mai arătat că obligația executorului de a-i comunica debitorului titlul executoriu și somația este prevăzută de lege sub sancțiunea nulității executării, cu excepția cazului în care legea prevede că executare se face fără somație ori fără comunicarea titlului executoriu².

¹ A se vedea E- Oprina, în V. M. Ciobanu, M. Nicolae (coord.). *Noul Cod de procedura civilă comentat și adnotat*, vol. II, Ed. Universul Juridic. București, 2016. comentariul art. 667 NCPC, p. 459.

² A se vedea D-M, Gavriș. în G- Boroi (coord). *Noul Cod procedură civilă. Comentariu pe articole*. vol. II, Ed. Hamangiu, București. 2013, comentariul art.666 NCPC. p. 154.

4. În ceea ce privește dispozițiile art. 668 NCPC, acest text prevede și recunoaște esența somației ca ultim act prin care organul de executare atrage atenția debitorului asupra începerii efective a executării silite, fiind firesc ca debitorul să se conformeze de îndată sau, după caz, în termenul prevăzut de lege obligației de executare. Instituirea, ca regulă, a unui termen de conformare, cum este cel propus de inițiator (de 7 zile lucrătoare) ar permite, în toate cazurile, sustragerea debitorului de la executare, prin ascunderea sau valorificarea bunurilor acestuia, acest aspect fiind de natură să aducă atingere în mod grav drepturilor și intereselor legitime ale creditorului, dar și securității raporturilor juridice (re)stabilite prin titlul executoriu. Nu trebuie uitat că reglementarea analizată este una în materia executării silite, punerea în executare a titlurilor executorii nefiind una voluntară, ci realizată cu ajutorul forței coercitive a statului, fiind, așadar, total improprie și nejustificată instituirea unui nou termen îndelungat de conformare voluntară.

5. Cât privește prevederile art. 783 NCPC, arătăm că, actualmente alin. (1) al acestui articol prevede că poprirea se înființează fără somație, în baza încheierii de încuviințare a executării, prin adresă în care se va preciza și titlul executoriu în temeiul căruia s-a înființat poprirea, ce va fi comunicată celei de-a treia persoane arătate la art. 781 alin. (1) NCPC, împreună cu încheierea de încuviințare a executării. Despre măsura luată va fi înștiințat și debitorul, căruia i se va comunica, în copie, adresa de înființare a popririi, la care se vor atașa, în copie certificată, încheierea de încuviințare a executării și titlul executoriu, în cazul în care acestea din urmă nu i-au fost anterior comunicate.

Cu referire la justificarea dispozițiilor legale analizate, în doctrină,³ s-a reținut că, așa cum era cazul și în reglementarea precedentă, poprirea se înființează fără somație. Rațiunea acestei măsuri de executare silită este, în bună măsură, aceea de a asigura elementul surpriză. Astfel, dacă, în regula generală, executarea silită trebuie să fie precedată de o somație, sancțiunea pentru neexecutarea acestei cerințe fiind nulitatea executării însăși, în cazul popririi, dimpotrivă, aceasta se înființează fără somație. Desigur, nimeni nu se opune ca și poprirea să fie precedată de o somație, aici putând fi avute în vedere doar acele ipoteze în care creditorul solicită explicit acest lucru pentru rațiuni care pot fi exclusiv de oportunitate.

³ A se vedea Tr - C. Briciu în V.M. Ciobanu și M. Nicolae (coord), *Noul Cod de procedură civilă. Comentat și adnotat*, Ed. Universul Juridic. București. 2013. p. 811.

Dimpotrivă, dacă executorul judecătoresc căruia i se cere prioritar înființarea popririi înțelege să preceadă acest act de executare de comunicarea unei somații către debitorul ale cărui raporturi juridice cu terțul poprit urmează a fi indisponibilizate, se poate pune chiar o problemă de răspundere a executorului judecătoresc față de creditor.

Concluzionând, faptul că poprirea se înființează fără somație este un avantaj legitim pe care legiuitorul înțelege să îl acorde creditorului popritor tocmai pentru evitarea unor facilități de sustragere de la executare din partea debitorului poprit.

Așa fiind, înființarea popririi fără somație este una dintre împrejurările în care legiuitorul a ales ca efectuarea unui act de executare silită să se realizeze fără comunicarea unei somații, pentru rațiunile menționate, o soluție legislativă contrară fiind în mod vădit în avantajul debitorului, care, în realitate, va avea la dispoziție 7 zile lucrătoare de la comunicarea somației pentru a se sustrage de la executare.

6. Menționăm că soluția înființării popririi fără somație este una de tradiție, acest mecanism fiind validat de Curtea Constituțională sub imperiul vechii reglementări în materie.

Astfel, prin *Decizia nr. 178/2004*⁴, instanța română de contencios constituțional a statuat că „*poprirea reprezintă o formă de executare a creanțelor și consta în indisponibilizarea unor bunuri în mâinile terțului poprit, care este debitor al persoanei executate silit, în scopul achitării directe a creanței poprite către creditor. Așa fiind, poprirea permite creditorului să urmărească creanțele sau alte drepturi ale debitorului urmărit născute în raporturile acestuia cu terții. Această măsură se înființează, potrivit art. 453 alin. 1 din Codul de procedura civilă, la cererea creditorului de către executorul judecătoresc, fără somație, prin adresa însoțită de o copie certificată de pe titlul executoriu, comunicată terțului poprit, cu înștiințarea debitorului.*

Curtea constată ca poprirea se realizează prin intermediul unei proceduri suple și rapide în vederea recuperării creditului, art. 454 din Codul de procedura civilă având ca finalitate tocmai asigurarea celerității executării prestației la care debitorul este obligat printr-un titlu executoriu. În considerarea acestor rațiuni și pentru prevenirea unor eventuale abuzuri din partea debitorilor rău-platnici, în sensul tergiversării executării obligațiilor ce le incumba, legiuitorul a prevăzut în

⁴ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 454 din Codul de procedură civilă;

mod expres înființarea popririi fără obligația somării prealabile a debitorului. Însă în condițiile în care respectivul debitor are posibilitatea de a lua cunoștință despre înființarea popririi, textul de lege criticat nu lezează în niciun fel accesul liber la justiție sau dreptul persoanei la apărare. Astfel, în temeiul art. 399 din Codul de procedură civilă, care prevede ca împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare, debitorul beneficiază de toate garanțiile procesuale pentru realizarea deplină a acestor drepturi, supunând cenzurii instanței măsura dispusă, în cadrul unei proceduri contradictorii. Așa fiind, susținerea autorului excepției, conform căreia textul de lege dedus controlului ar contraveni art. 21 și 24 din Constituția republicata, este neîntemeiată.

Cu privire la încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituția republicata, Curtea constata ca, potrivit jurisprudenței sale constante, tratamentul juridic egal constituie un drept al cetățenilor numai în măsura în care aceștia se găsesc în situații juridice identice, deosebiri sub acest aspect impunând, în mod necesar, un regim juridic diferențiat. Așa fiind, în măsura în care reglementarea dedusă controlului se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută în ipoteza normei legale, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare, critica cu un atare obiect nu este întemeiată.

Textul de lege criticat nu aduce atingere nici dispozițiilor constituționale ale art. 53, deoarece acestea sunt aplicabile numai în ipoteza în care există o restrângere a exercitării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, restrângere care, astfel cum s-a arătat anterior, nu s-a constatat.

În sfârșit, referitor la încălcarea art. 57 din Constituția republicată, Curtea considera că invocarea acesteia nu este întemeiată, întrucât exercitarea drepturilor și libertăților consacrate de Constituție trebuie să se realizeze cu bună-credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale celorlalte subiecte de drept. Prin textul de lege criticat nu numai că nu se încalcă aceasta îndatorire fundamentală, ci, dimpotrivă, se da expresie dispoziției constituționale, astfel încât debitorul nu are decât să-și execute voluntar și cu bună-credință obligația certă, lichidă și exigibilă constatată prin titlul executoriu, pentru a nu leza dreptul legal recunoscut al titularului creanței”.

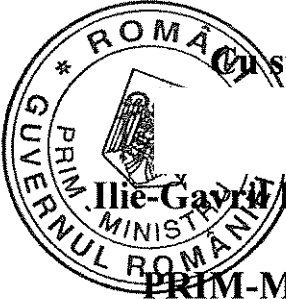
7. Adoptarea măsurilor legislative propuse ar avea drept consecință afectarea gravă a drepturilor și intereselor legitime ale creditorilor, prin încălcarea flagrantă a prevederilor art. 1 alin. (3) din *Constituția României*, dispoziție care impune un sistem statal în care justiția, echitatea și stabilitatea raporturilor juridice sunt valori supreme, dar și a dispozițiilor art. 21 și 44 din *Legea fundamentală* privind liberul acces la justiție și ocrotirea dreptului de proprietate, întrucât, în realitate, sunt edictate o serie de reguli de favorizare a debitorului, care-i permit acestuia să se sustragă de la executarea silită.

Totodată, învederăm, și cu această ocazie, imperativul realizării unei intervenții sistematizate asupra reglementărilor fundamentale, cum este cazul și al NCPC.

Astfel, menționăm că se află în dezbatere parlamentară și alte inițiative legislative care vizează modificarea și completarea *Codului de procedură civilă* și care propun, asemenea inițiativei legislative analizată, modificări și completări punctuale ale acestui act normativ, fiind de dorit ca intervențiile legislative asupra acestor reglementări fundamentale să nu fie realizate prin demersuri succesive, de mică amploare și apropiate în timp, ci în mod unitar și coerent, aceasta din perspectiva impactului acestora pe multiple planuri asupra realizării actului de justiție.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Ilie-Gavril BOLOJAN
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului